

GLASBENA ROMANTIKA – SIMFONIČNI SKLADATELJI

Po zgledu Franza Liszta, ki je bil začetnik nove programske glasbene oblike za simfonični orkester z imenom **simfonična pesnitev**, so to začeli pisati tudi drugi romantični skladatelji. Eden prvih Lisztovih posnemalcev je bil francoski skladatelj **Hector Berlioz**, ki je v svojih simfoničnih pesnitvah opisoval književne, likovne ali zgodovinske like. Njegovo prvo večje delo je bila **Fantastična simfonija**, ki jo je pisal iz ljubezni do igralko **Henriette Smithson**, ki jo je videl na odru pariškega gledališča. Ta v začetku ni vedela za njegovo ljubezen in izpoved čustev, ki jih je izražal z glasbo. Za simfonijo je slišala šele po dveh letih in bila ob tem ganjena in počaščena. Kasneje sta se tudi poročila, a je Berlioz spoznal, da je življenjsko zmagoslavje drugačno od tistega, ki ga je izrazil v simfoniji. Zakon je bil nesrečen in sta nazadnje živela ločeno.

V nemškem okolju je zaživela simfonična pesnitev predvsem v delih **Richarda Straussa**, ki se je že v mladosti uveljavil kot izvrsten dirigent. Ob koncu 19. stoletja, ko je bil star nekaj nad trideset let, je napisal svoje najboljše skladbe. Napisal je **samospeve**, opere **Salome**, **Elektra** in **Kavalir z rožo** ter dela za simfonični orkester. Med temi vodilno mesto zavzema simfonična pesnitev z naslovom **Tako je govoril Zaratustra**. Zgodbo je napisal Nietzsche in z glasbenimi sredstvi je skladatelj **Richard Strauss** želel izraziti misel o razvoju človeškega rodu od njegovega nastanka naprej.

V revolucionarnem letu **1848** se je v Parizu rodil skladatelj **Camille Saint-Saëns**. Bil je eden najplodovitejših skladateljev svoje generacije, saj je pisal koncerte, simfonije, opero in simfonične pesnitve. Najbolj znano je njegovo slikanje živali za dva klavirja in orkester z naslovom **Živalski karneval**. Delo je izšlo šele po njegovi smrti.

Preden dijaki postanejo študentje, morajo opraviti maturo. Ob tem svečanem dogodku obvezno zapojejo tudi maturantsko himno Gaudeamus, ki jo je nemški skladatelj **Johannes Brahms** vključil v svojo skladbo **Akademski uvertura**.

Ob pesmi Gaudeamus smo omenili skladatelja **Johanna Brahmsa**, ki ga je v svet velikih skladateljev vpeljal glasbeni kritik in skladatelj **Robert Schumann**. On ga je v članku za ugledno glasbeno revijo **Novi časopis za glasbo** razglasil za genija. Pri Schumannu je našel mladi Brahms drugi dom. Med Brahmsom in zakoncema Schumann se je razvilo dosmrtno prijateljstvo, **Clara Schumann** pa je bila Brahmsu tudi velik navdih pri ustvarjanju glasbe. Clara Schumann je svoje srečanje z njim opisala v svojem dnevniku z naslednjimi besedami:

"Ta mesec nam je prinesel nenavadno pojavo skladatelja Brahmsa iz Hamburga. Na klavir nam je igral same lastne skladbe, polne zanosa, bujne domišljije, globoke iskrenosti, toda mojstrsko komponirane ..."

Johannes Brahms se je rodil v revni družini v **Hamburgu** in že zgodaj si je moral služiti kruh z igranjem po raznih lokalih, kjer ga je odkril **Robert Schumann** in ga odpeljal na **Dunaj**, kjer je postal znan in bil cenjen vse do svoje smrti. Pokopan je ob Beethovnu, ki mu je bil vzor.

V svojih delih je nadaljeval tradicijo klasicističnih glasbenih oblik in romantičnih vsebin. Napisal je številne skladbe za **klavir, simfonije, koncerte** in **samospeve**. Njegovo pomembno delo je tudi **Nemški rekviem** (žalna maša), ki jo je posvetil svoji materi in Robertu Schumannu. **Johannes Brahms** se je že v mladosti srečal z romsko glasbo in se nad njo navdušil. Vse življenje jo je občudoval, najraje pa jo je poslušal v izvedbi madžarskih orkestrrov. Romsko melodiko zasledimo tako v številnih skladateljevih delih, najbolj so znani **Madžarski plesi**.

Ena najbolj razširjenih melodij Johannesa Brahmsa pa je prav gotovo **Uspavanka**, ki jo velikokrat lahko slišimo v risankah in filmih.

V zatonu romantike je za orkester pisal tudi nemški skladatelj **Gustav Mahler**, ki je bil eno leto v službi kot dirigent tudi v **Ljubljani**. Od tu se je selil še po drugih evropskih mestih, dokler ni v dunajski operi obveljal za enega največjih dirigentov svojega časa. V **1. simfoniji, Titan** je uporabil variacijo znane ljudske pesmi.